



Debesuota, vėsu.
Saulė teka 6:45, leidžiasi 6:40

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Price 20¢

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Rugsėjo-September 25 d., 1972 m.

Kaina 15c

226

V. VOKIETIJOJE UŽDARYTAS PARLAMENTAS

LIETUVA KAI KURIOSE SRITYSE ATSILIEKA NUO LATVIJOS, ESTIJOS

Vyt. Jakelaitis "Kultūros Baruose" (nr. 3, 19772) pateikė statistinius duomenis, kurie pavaizduoja dabartinės Lietuvos padėtį — kultūros atžvilgiu palyginus su vidutiniais Sovietų Sąjungos rodikliais bei Latvijos, Estijos rezultatais. Statistiniai duomenys liečia padėtį 1971 m. sausio 1 d. Šiuo metu, atrodo, ji nebus žymiai pasikeitusi. Ką tie skaičiai liudija?

Teatrų, koncertų srityje Lietuva, lankomumo atžvilgiu, atsilieka. Iš viso Sovietų Sąjungoje veikia 538 teatrai, iš jų — 40 operos ir baletų. Okup. Lietuvoje teatrų 1971 m. sausio 1 d. buvo — 11, Latvijoje ir Estijoje po 9. Stijta pirmąją, nes 1,000 gyventojų teatruose teko žiūrovų apsilankymų — 945, Latvijoje kiek mažiau — 887 ir Lietuvoje — tik 402. Estija pirmavo ir žiūrovų vietų skaičiumi — 1000 gyventojų jos teatruose žiūrovų vietų teko 4.4, Latvijoje — 2.6 ir Lietuvoje — vos 1.5. Lietuva atsilieka ir Sovietų Sąjungoje buvusio teatro lankomumo atžvilgiu — joje vidurkis buvo 440 vienam tūkstančiui gyventojų.

Lietuvos reikalai geresni, pažvelgus į žiūrovų skaičius vakariniuose spektakliuose. Taigi operos-baletų teatro Vilniuje salė vidutiniškai būdavo pripildyta 74.1 proc., Kauno muzikinio teatro — 66 proc., dramos teatro — 74.3 proc. Tačiau Latvijoje dramos teatrai lankomi geriau (84 proc.). Vis dėlto, J. Mitinienė vadovaujama Panevėžio dramos teatro salė jau nuo seniau pripildoma 98.5 proc. Pagal duomenis, 1971 metais visuose Lietuvos teatruose pabuvojo 1.38 mil. žiūrovų.

Vilniuje pagrausėjo Valst. filharmonijos simfoniniai koncertai — 1971 m. jie turėjo 34.2 tūkst. žiūrovų. Tais metais tik koncertų (visoje Lietuvoje) buvo 3105. Vis dėlto, Lietuvoje trūksta koncertų salių, todėl ir šiuo atveju Lietuva atsilieka nuo savo kaimynų. Lietuvoje iš 1000 gyventojų į koncertus ateina per metus tik 250 žmonių, bet Latvijoje — 560, o Estijoje — 460, o Rusų Federacijos respublikoje — net 720.

V. Jakelaitis toliau nusiskundžia, kad vadinamą klubinių įstaigų srityje (kultūros namai, rataliai) Lietuva ir vėl atsilieka nuo Latvijos ir Estijos. Lietuvoje 1971 m. sausio 1 d. buvo 1462 visų žinybų kultūros namai bei klubai (miestuose — 116).

Bibliotekos, skaitytojai, knygos, anot Jakelaitis "Kult. Baruose", kelia susirūpinimą. Tiesa, įsteigta 7,000 visų žinybų bibliotekų, valstybinės bibliotekos skaito 41 proc. visų gyventojų (Sovietų Sąjungos mastu, Lietuviai, po Ukrainos, tenka antrą vietą.) Valstybinių bibliotekų, viršijančių 25,000 tomų fondą, esama tik 72, o Latvijoje — 95.

Atsilieka ir knygų leidyba. Lyginant su Estija, knygų leidyba Lietuvoje atsilieka maždaug 6-7 mil. bendro tiražo knygų per metus. Bibliotekos Lietuvoje aprūpinamos blogai...

Kultūros specialistų ruošimo srityje esama tiek ir provaisčių. Esąs pagerėjęs bibliotekininkų paruošimas su specialiojo vidurinio mokslo. Tokio išsilavinimo bibliotekininkų turima 25.2 proc. ir čia Lietuva jau susilygina su Latvija ir Estija, bet dar atsilieka nuo Sovietų Sąjungos vidurkio (41.2 proc.). Pasirodo, net 15.8 proc. bibliotekininkų Lie-

IŠ VISO PASAULIO

KAMPALA. — Šeštadienį Ugandos kariuomenė perėjo Tanzanijos sieną ir praneša, kad Tanzanijai ir ugandiečiams pabėgėliams padaryti dideli nuostoliai. Sužeistų tarpe esąs iš Ugandos pabėgęs buvęs jos ministras Waghili. Tanzanija kreipėsi į Egipto prezidentą Sadatą, kad tas panaudotų savo autoritetą ir sustabdytų Ugandos agresiją.

ČIKAGA. — Pirmadienį Čikagoje prasidėdavo Illinois AFL-CIO konvencija, kurioje kalbės abu Illinois kandidatai į senatoriaus vietą: sen. Charles Percy ir kongresmanas Roman Pucinski. Konvencijoje kalbės ir gubernatoriaus Ogilvie. Svarbiausias klausimas konvencijoje bus: ar paremti demokratų kandidatą ir prezidentus sen. McGovern. Daug unių vadų ragina jį endorsiuoti. Kiti laikosi federacijos centro paskelbto neutralumo linijos.

MANILA. — Filipinuose paskelbtas karo stovis, mokyklos uždarytos, radijo stotys nebeveikia, laikraščiai nebespausdinami. Vyriausybė paskelbė karo stovį, kai ginkluoti vyrai puolė krašto apsaugos ministro gen. Montoya automobilį. Keli opozicijos politikai buvo suimti.

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje lankosi Amerikos katalikų organizacijų 7 asmenų delegacija, kuri norinti patirti savo akimis padėtį šiaurinėje Airijoje. Vienas delegacijos narys dr. John Pawlikowski labai įsiseidė, kai jį Belfasto gatvėje sulaukė britų kareiviai ir, atrėmę prie sienos, smulkiai iškratė.

BEIRUTAS. — Palestiniečių arabų sluoksniui praneša, kad iš sovietų partizanai gauna tik smulkius ginklus: revolverius ir šautuvus. Teroristų naudojamas mažas bombas, paslėptas rašomos plunksnos ir pan. arabų teroristai gauna iš Kinijos, Š. Korėjos.

CAMBRIDGE. — Didelė Japonijos biznio korporacija Mitsubishi padovanojo Harvardo universitetui vieną milijoną dolerių Rytų Azijos teisių studijų programai įsteigti. Mitsubishi pareiškė, kad ši dovana turi sustiprinti Amerikos-Japonijos geros valios ir susipratimo dvasią.

tuvoje neturi net bendrojo vidurinio mokslo. Be to, ypač lėta auga bibliotekų darbuotojų su aukštojo mokslo skaičius. (Lietuvoje jų esama 5.1 proc., bet Gruzijoje — 20.9 proc.).

Lietuvoje, pasak Jakelaitis, visai neruošiama dainų ir šokių liaudies ansamblių vadovų, pučiamųjų orkestrų dirigentų, estrados atlikėjų ir orkestrų vadovų, muzeologų, etnografų, archeologų. Visa tai atskleidžia Lietuvoje paskelbti statistiniai duomenys ir, kaip matyti, jie nėra džiuginantys, priešingai, verčia kelti susirūpinimą. (E)



Du kareiviai žygiuoja per "išartą" Vietnamo lauką. Jį išarė didieji B-52 bombonešiai savo bombomis.

REIKALAUJA LAISVĖS LIETUVAI

Pavergtųjų Europos Tautų Seimo posėdis įvyko New Yorke, rugsėjo 19 d. Tai yra, tą pačią dieną, kaip ir Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rudens sesijos pirmas posėdis. Vienas iš pagrindinių darbotvarkėje įrašytų klausimų, buvo V. Sidzikausko, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininko pranešimo, "Paskutiniai įvykiai okupuotoje Lietuvoje".

Prelegentas priminė klausytojams, kad nuo pirmos dienos (1940.VI.15), kuomet sovietai okupavo Lietuvą, prasidėjo pasyvūs ir aktyvūs lietuvių pasipriešinimas okupantui. 1944 — 1962 m. atklioje kovose su Raudonąja Armija ir sovietų saugumo ginkluotomis pajėgomis žuvo per 50,000 Lietuvos partizanų.

Pasipriešinimui besitęsiant, 1970—1972 m. visose gyvenimo srityse įvyriomis kovos priemonėmis, (kun. Antanas Šeškevičius, kun. Juozas Zdebskis, kun. Prosperas Bubnys ir kt.), 17,054 parašais memorandumas Kremliniui ir Jungtinėms Tautoms, bėgimas iš sovietinės priespaudos — Simas Kudirka, Vytautas ir Gražina Simokaičiai ir kiti.

Susidėginimas protesto ženklai (Romas Kalanta, V. Stonis ir K. Andriuskevičius), demonstracijos Vilniuje ir Kaune, su daugybe areštų. Visi reikalavo laisvės — sau, religijai, Lietuvai.

Išklauses prelegento pranešimo PET Seimas nutarė:

1. Raginti Antrojo Pasaulinio Karo alijantus, Vakarų valstybes, kad verstų Sovietų Sąjungą gerbti Lietuvos Valstybės, vienos iš pirmųjų karo aukų, suverenumą ir nepriklausomybę bei reikalauti, kad Sovietų Sąjunga atitrauktų savo ginkluotąsias pajėgas iš administracinį aparatą iš šios valstybės teritorijos.

2. Apeliuoti į Jungtinių Tautų Generalinę Asamblėją, kad ji pavestų šios Pasaulio Organizacijos organams ištirti visus Sovietų Sąjungos ir jos patikėtinų nusikaltimus prieš JT Chartos ir Visuotinės Deklaracijos dėl žmogaus Teisių nuostatus, kaip išvardinta raporte.

— Vilniaus "Tiesa" paskelbė pavardes Vilniaus universitete, Fizikos fakultete, disertacijas ginti numatytų pavardes. Šalia N. Dargienės ir V. Kedavičiaus, ra džiuginantys, priešingai, verčia kelti susirūpinimą. (E)

Afrikos vienybė tarpininkauja

KAMPALA. — Kenijos prezidentas Jomo Kenyatta kartu su Afrikos vienybės organizacijos pareigūnais bando tarpininkauti Ugandos ir Tanzanijos konflikte. Tanzanijoje gyvenę Ugandos prezidento priešai šią savaitę bandė ginklo jėgą įsiveržti į Ugandą ir prezidentą nuversti, tačiau Ugandos kariuomenė juos sumušė ir išvarė atgal į kaimyninę Tanzaniją. Ugandos lėktuvai kelis kart metė bombas į Tanzanijos šiaurinį miestą. Abi valstybės sutraukė prie sienos kariuomenės dalinius. Afrikos vienybės organizacija bando atitolinti karo pavojų.

Pačioje Ugandoje prezidentas įsakė suimti Aukščiausią Teisėją, buvusį premjerą Benedikto Kiwanuka, nes jis neseniai išbarė kariuomenės vadus, kad jie suėmė be teismo vieną Britanijos pilietį. Teisėjas kaltinamas, kad jis "per daug kalba".

Sudanas sustabdė paramą Ugandai ir neleido Libijos penkiems lėktuvams su ginklais ir kareiviais skristi į Ugandą, į pagalbą prezidentui Aminui. Šis Sudano veiksmas gali įnešti naują nesantaiką arabų tarpe.

Šalies muziejuose pilna — Lenino

Netenka abejoti, kad šių dienų okup. Lietuvoje kraštotyra rūpinamasi, ji renkama, netrukta tos srities entuziastai. Tai matyti ir iš Amb. Jonyno straipsnio "Tiesoje". Kraštotyrininkų darbais papildomi muziejai bei archyvai. Per vienerius metus trylikoje Lietuvos rajonų vietiniams muziejams buvo perduota daugiau kaip 3,000 eksponatų.

Bet... deja, kraštotyrininkai turi atlikti ir Lietuvai visai svetimą rinkimo darbą. Tas autorius pridūrė, kad kraštotyros parodoje, skirtoje Lenino 100-osioms metinėms, vertinimo komisija buvo priėmusi 429 darbus. Jie sudarė net... apie 22.5 tūkst. masinraščių puslapių. Tai vadinama Lietuvos kraštotyra... (E)



Paula Pfeifer, 5 metų, iš Tulsa, Okla., ateinančiais metais padės rinkti aukas vaikų su gimimo defektais gydymui. Ji pati neseniai pradėjo vaikščioti, nes gimė nesveika.

V. VOKIETIJA RUOŠIASI RINKIMAMS

BONA. — Vakarų Vokietijos prezidentas Gustav Heinemann po parlamento balsavimo, kuriame kanclerio Brandto vyriausybei buvo išreikštas nepasitikėjimas, parlamentą paleido ir paskelbė naujo parlamento rinkimus lapkričio 19 d. Tai pirmas atsitikimas V. Vokietijos 23 metų istorijoje, kad parlamentas yra panaikinamas, nesulaukęs savo keturių metų termino pabaigos. Vyriausybė pati iškėlė pasitikėjimo klausimą, norėdama užbaigti nenormalią padėtį: vyriausybė ir opozicija parlamente turėjo po lygiai balsų, po 248.

Komunistai nužudė Vietname 40 civilių

QUANG NGAI. — Pietų Vietname pabėgėliai iš komunistų neseniai okupuoto Mo Duc miesto papasakojo apie naują komunistų žiaurumo įrodymą. Užėmė miestą Š. Vietnamo politrukas suėmė apie 100 žmonių ir pradėjo juos tardyti. Tie, kurie mokėjo įsisteikti komunistams, buvo paleisti. Apie 40 asmenų buvo uždaryti viename name. Kareiviai apdėjo tą namą sprogmenimis ir susprogdino. Visi name buvę civiliai žuvo.

Ši nauja komunistų taktika nepalieka masinių kapų. Komunistų propaganda gali vėliau aiškintis, kad namas sprogo nuo amerikiečių bombos ar nuo artilerijos sviedinių.

J. Peronas žada grįžti Argentinon

BUENOS AIRES. — Argentinėje peronistai skelbia, kad buvęs diktatorius Juan Peron sugrįš į Argentiną spalio ar lapkričio mėnesį. Jau vedamos derybos su Italijos keleivinių lėktuvų bendrove Alitalia. Bendrovė vieną lėktuvą paskirs Perono parvežimui iš Ispanijos. Peronistai sumokės bendrovei 70,000 dol.

Buvęs diktatorius yra išstatytas Justicialista partijos kandidatų į prezidentus. Karinė Argentinės valdžia sako, kad Peronas neturi teisės kandidatuoti.

J. Tautos nagrinės terorizmą

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų asamblėja, nežiūrint arabų ir kai kurių Afrikos valstybių pasipriešinimo, nutarė įrašyti į savo darbotvarkę terorizmo klausimą. Už debatus balsavo 66 valstybės, prieš — 27 ir 33 susilaikė nuo balsavimo, jų tarpe Sovietų Sąjunga ir kitos komunistinės valstybės.

Sovietų ambasadorius Malikas savo kalboje pasisakė prieš debatus, tačiau balsavime nedalyvavo. Kinija balsavo prieš terorizmo nagrinėjimą.

Panašus nesutarimas Jungtinės Tautos liečia žodį "agresija". Per visą JT istoriją, teisininkų komitetas dar nesutaria, ką "agresija" reiškia ir nesurado tai savokai definicijos, kuri patenkintų visus JT narius.

JT asamblėja nutarė svarstyti ir Bengalijos priėmimo klausimą. Nors Saugumo Taryboje jos prašymas, Kinijai vetavus, buvo atmestas, asamblėja klausimą vėl svarstys. Debatuose kilo susikirtimas tarp sovietų ir kinų ambasadorių. Sovietai balsavo, kaip ir JAV, už Bengalijos priėmimo svarstymą asamblėjoje.

Balsuojant pasitikėjimą vyriausybei, jos nariai nebesavo ir pasitikėjimą pareiškė tik 233 atstovai, kada opozicija, balsavusi prieš, gavo 248 balsus.

Parlamento kadencija normaliai turėjo baigtis 1973 metų rugsėjo mėn. Opozicijos vadas Rainer Barzel, kuris pats tikisi tapti ateinančiuose rinkimuose naujo kanclerio, jauniausiu Vokietijos istorijoje, nes jam tik 48 metai, pareiškė, kad jokie kanclerio Brandto pasiaiskinimai negali pakeisti fakto, kad jis pasitraukia tik po trijų metų valdymo — jis pralaimėjo, jam nepavyko.

Rinkimų kampanija jau prasidėjo pačiame parlamente, nes prieš balsavimą vyko 9 valandų debatai, pasižymėję aštriais pastabomis.

Vokiečių spauda primena socialdemokratams Britanijos pavyzdį. Ten darbių vyriausybė, norėdama sustiprinti savo skaičių parlamente irgi paskelbė ankstyvius rinkimus, dar nesibaigus jos terminui, ir tuos rinkimus pralaimėjo. Panašiai gali atsitikti ir kancleriui Brandtui.

Girtų vairuotojų žymiai daugiau

Lietuvoje 1971 metais, pagal suvestą statistiką, eismo nelaimėse žuvo 761 žmogus. Iš viso buvo 4,799 eismo įvykiai ir 4,428 žmonės buvo sužaloti. Nustatyta, kad 1610 avarijų kaltininkai buvo vairuotojai. Be to, pasirodė, kad net 1065 vairuotojai įvykdė sunkius eismo nusikaltimus dėl alkoholio įtakos.

Kasmet 13-15 tūkstančių girtų vairuotojų Lietuvoje patenka į eismo prižiūrėtojų rankas. Pernai žymiai padaugėjo auto nelaimių skaičius, dėl girtų vairuotojų kaltės, kolchozose. Be to, padidėjo nelaimės ir dėl traktorininkų kaltės. Paaškėjo, kad beveik 90 proc. traktorininkų buvo girti...

Tai padėtis, apie kurią Vilniaus Vidaus reikalų ministerijos auto — inspekcijos viršininkas V. Vaitašius kalba — su ja taikstyti negalima ir ji kelia rimtą nerimą. Tokių nusikundimų buvo ir prieš kelerius metus, skirtumas tik tas, kad jų dabar jau žymiai daugiau. (E)

MASKVA. — Illinois žemės ūkio delegacija atvyko į Sovietų Sąjungą, siūlydama savo prekes. Delegacija, kuri žada viešėti 7 dienas, planuoja susitikti su premjeru Kosyginu, kuriam įteiks Illinois dovaną — parodoje pirmą prizą laimėjusį paršą "Ambassador". Amerikos ūkio gaminių eksportas per praėjusią savaitę iki birželio 30 d. pasiekė beveik rekordinę ribą. Eksportuota gaminių už 1.77 bil. dol. Jei pavyks susitarti su sovietais, žemės gaminių eksportai dar padidės.

ATOSTOGOS MENKIŲ RAGE

Pirmieji DP Naujajame Pasaulyje

(Tęsinys)

Kitasis iš mūsų pamano, kad tik mūsiškis dvidešimtas šimtmetis toks žiaurus ir kad DP ("di-pi" arba dipukai) yra komunizmo ligos išorinis išėjimas. Persekiojimų, trėmimų ir exodų (masinių pabėgimų) būta per visą istoriją, tik, žinoma, ne tokių globalinių, kaip kuomet prasidėjo komunizmo imperializmas ir kolonializmas.

Sešioliktojo amžiaus pabaigoje Europa virė religinėmis reformacijomis ir jų represijomis, kurias įvykdyti buvo įpareigota civilinė valdžia. Vienose valstybėse, pav. Vokietijoje, Italijoje ir Anglijoje žmonės už savo tikėjimą, kurs kuo nors skyrėsi nuo institucinės bažnyčios skelbiamos, buvo persekiojami, tremiami arba patys bėgo, o buvo kitos, pav. Lietuvos-Lenkijos Respublika ir Olandija, kur tikėjimo laisvė buvo leidžiama ir į tas dvi saugias salas irklavo visų šalių religiniai dissidentai. Kai po karo su švedais Lietuvoje prasidėjo lenkų inspiruota jėgų reakcija, Olandija su savo garsiais kultūros centrais Leydeno ir Amsterdamo pasiūkė ko ne vienintelė sala, kur galėjo rasti prieglaudą ir globą nuo persekiojimų įvairiausi "eretikai", jų tarpe nemažas skaičius pabėgėlių iš Lietuvos ir Lenkijos. Būtų labai gerai, kad koks nors rimtas istorikas ištyrų tuos laikus, kaip toks Cursius (Kursius) iš Lietuvos atvyko drauge su olandais į Naująjį Pasaulį, kur olandų imigrantų pradėta New Amsterdamo (vėliau New Yorko) mieste jis buvo bene pirmosios mokyklos mokytojas.

Pabėgėlių nuo persekiojimų Anglijoje padaugėjo, civilinio karo metu ir Elzbieta I karaliau-

jant. Dissidentai 1602 metais ten įsteigė savo separatistinę bažnyčią, kuri, suprantama, buvo pradėta persekioti ir persekiojami buvo priversti prašyti azylu Olandijoje, kur 1607—1608 m. nusikėlė, bet išbuvo pabėgėliais keliolika metų, susitarę su dviejų laivelių Speedwell ir Mayflower savininkais, pirmuoju su 30 žmonių ir antruoju su 90 žmonių išplaukė 1620 m. liepos mėn., bet Speedwell greit prikiuro ir sugedo, dėlto pasiėmusi to laivuko žmones Mayflower likosi viena plaukti audringiausiu metu skersai Atlantą. Plaukima su 102 žmonėmis Mayflower pradėjo tų pačių metų rugsėjo 16 d. ir kelionėje išbuvo virš dviejų mėnesių. Sunkioje, vargingoje ir pavojingoje kelionėje vienas žmogus laive mirė, kitas gimė ir buvo ten pat pakrištytas Okeano (Oceanus) vardu. Pasiekę gyvi ne žinoma žemės iškyšulį ir nuo okeano audrų apsaugotą įlanką pirmieji baltaodžiai kolonistai, pasivadinę pilgrimais, 1620 m. lapkričio 21 d. priplaukė prie kranto ir išskeldino valtyje žvalgų būrelį, beje dar iš laivo neišlipę parašė ir pasirašė "konstituciją", pavadintą Mayflower Compact, nustatydami savo steigiamai kolonijai teises ir sąlygas, ir išsirinko John Carverį savo gubernatoriumi, o Myles Standish — kapitonu. Mayflower išmėtė inkarą ties pačiu Menkių Rago smaigaliu, kur šiandien yra žvejų ir kurortininkų miestelis Provincetown.

Kaip Pilgrimų istorikas, Kompakto signataras William Bradford rašo, "Toku būdu atplaukę į gerą prielanką ir saugiai pasiekę žemę jie visi puolė ant kelių ir dėkojo Dievui dangių, kurs juos pergabeno per milži-



Balto Chicago apskritys ir skyrių atstovai 1972 m. rugsėjo mėn. 3 d. Čikagoje buvo susirinkę bendram posėdžiui aptarti Balso šalpos reikalus. Sėdi iš kairės į dešinę: O. Zailskienė, E. Markūnienė, V. Balašytė, R. Simokaitienė, V. Šimkus ir K. Januška. Stovi iš kairės: F. Sereičikas, J. Mackevičius, V. Mankus, J. Litvinas, K. Laučius, K. Jukna, V. Žilinskas ir Ed. Litvinas.

Foto P. Maletos

nišką nirštantį okeaną ir išgelbėjo juos iš visų pavojų ir vargų, kad vėl galėjo pastatyti savo kojas ant tvirtos ir pastovios žemės, jų tikrojo elemento". Tai buvo šeštadienis, o sekanti diena buvo sekmadienis, dėl to griežtai prisilaikydami biblijos nuostatų tą ir sekancią dieną jie nieko nedarė ir tik trečiąją dieną — pirmadienį, lapkričio 23 d., išsikėlė į krantą, kur moteris remiant emėsi skalbti patalynes ir drabužius, o vyrai pradėjo tirti pusiasalį. Bet dar tik lapkri. 25 d. buvo išsiusta kap. Standish vadovaujant stipri 16 vyrų partija ieškoti nuolatiniams apsigyvenimui vietos.

Visai netoli nuėję jie pamatė mažą indėnų būrelį, kurie juos pastebėję ko greičiausiai pabėgo. Tyrinėtojai keletą mylių juos pasekė, temti pradėjus apsisito-

jo pasirošti nakvynei ir netikėtai atrado indėnų paliktų kornų (kukuruzų) varpų ir gardaus vandens upelį, iš kurio "iki soties atsigėrė pirmojo Naujosios Anglijos vandens". Ta vietovė šiandien vadinama Truro. Kitą dieną čia jie pamatė stirną ir "didelį pulką žąsų ir ančių, kuriuos tačiau buvo labai baukščios". Čia jau jie rado apleistas indėnų būveles ir rankomis sukastus smėlio kapčius, kuriuose indėnai buvo pasikę kornus. Pribijodama indėnų iš pasalų puolimo, jie pasiėmė dalį kornų grįžo prie savo laivo, kur kitą dieną visi buvo smarkiai užimti valties taisymu, malkų kirtimu ir paruoša žiemai.

Čia tenka pastebėti, kad priežastis, dėl ko pirmieji pilgrimai čia tokį silpną indėnų pasipriešinimą tesutiko, buvo ta, kad

Žinios iš Anglijos

— Cippenham, prie Slough, Bucks, staiga mirė Bronius Kurtinaitis, 62 m. amžiaus. Palaidotas rugsėjo 11 d. vietos kapinėse.

— Gloucesteryje Tautos šventės minėjimą suruošė vietinis DBLS skyrius. Paskaitą skaite V. Zdanavičius. Meninę dalį išpildė Stroudo jaunimas, vado-

dėnai pabėgo. Kad indėnų strėlių reikia saugotis, parodė pilgrimų drabužiai, sukabinti nakvynei pasistatytoje barikadoje: keli stori apsiaustai buvo strėlėmis kiauurai perverti.

Užklupti audros, su sulaužytu šalupos vairu ir stiebu, jie nakties metu laimingai pateko į užuovėją ir sulaukė ryto krante rado kornų ir pupų daržus ir kitas apsigyvenimui reikalingas sąlygas.

Pagaliam, gruodžio 25 dieną visi Mayflower įgula atsikėlė į vietą, karaliaus James I pažymėtą Plymouth, jie savo laivo virves užkabino už akmenų, šandien visame pasaulyje žinomo kaip Plymouth Rock. Beje, prieš pat atsikeliant į Plymouth, dar laivui bebesant Cape Cod įlankoje prigėrė Kompakto signataro William Brandfordo žmona Dorothy.

J. Pr.

vaujamas M. Gelvinauskienės ir J. Kukštos.

Anglijos lietuvių skautus vizitavo Lietuvių Skautų Sąjungos vyriausiasis brolijo skautininkas P. Molis. Atvykęs svečias ir jo šeima Londone sutiko Anglijos rajono skautų vadovybę ir suruoštame pobūvyje dalyvavo skautų tėvai, rėmėjai ir organizacijų atstovai. Kitomis dienomis vyr. skautininkas aplankė Lietuvos Atstovybę, lietuvių klubus, sodybą ir kitus veiklos centrus.

Nottinghame Tautos šventės minėjimą suruošė vietinis LAS skyrius. Paskaitą skaite P. Mašalaitis. Meninę dalį išpildė Nottinghamo jaunimas.

— Rugsėjo 13 d. Anglija išleido seriją sukaustuvių pašto ženklų. Ją sudaro 4 pašto ženklai, kuriuose pavaizduota: 3 p. ženkle matosi BBC stoties naudojami mikrofonai; 5 p. ženkle — radijo garsintuvas; 7½ p. ženkle — spalvotoms filmoms gaminti televizijos kamera; 9 p. ženkle — G. Marconi pirmųjų radijo bandymų mašina. Projektus paruošė D. Gentleman. Spausdino Harrison and Sons Ltd spaustuve. Ženkliai skirti 75 metų radijo išradimo ir 50 metų Anglijos BBC stoties atidarymo sukaustams paminėti.

V. Vytenietis

'73 METU FORDAI JAU ČIA

60 mpv greičiu '73 Ford LTD važiavo tyliau negu sklandytuvais

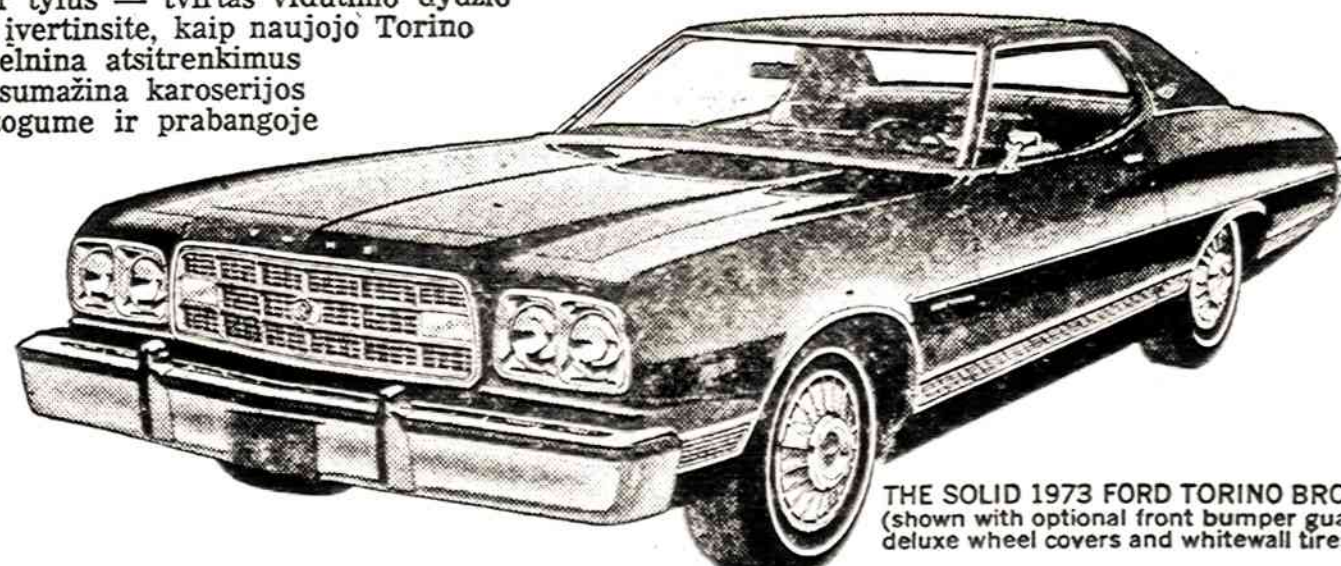
Tyla yra geros gamybos automobilio garsas. Ir naujasis LTD yra geros gamybos pilna to žodžio prasmė. Dėl to jis toks tylus. Iš paviršiaus yra visai naujo stiliaus. O viduje jums patiks liuksas, patogumas bei erdvumas — su "power front disc" stabdžiais, "power steering" ir automatinės ar standartinės transmisijos įrengimais.



THE QUIET 1973 FORD LTD BROUHAM (shown with optional Deluxe Bumper Group, Convenience Group, deluxe wheel covers, front cornering lamps and whitewall tires).

'73 Torino važiavo taip lygiai, kad net akrobatas pajėgė išlaikyti lygsvarą ant 2x4's kelio

Lygiai važiuojas, stiprus ir tylus — tvirtas vidutinio dydžio automobilis. Jūs taip pat įvertinsite, kaip naujojo Torino patobulintos pakabos sušvelnina atsikreimus absorbuoja virpėjimus ir sumažina karoserijos supimąsi. Vaziuodami patogume ir prabangoje jausitės tvirtą kontrolę.



THE SOLID 1973 FORD TORINO BROUHAM (shown with optional front bumper guards, deluxe wheel covers and whitewall tires).

'73 Pinto: Kai grįžtat prie pagrindinių privalumų, grįžtat prie Fordo

Kai grįžtat prie pagrindinių privalumų, grįžtat prie Fordo naujojo Pinto. Kiekvienas '73 Pinto turi "rack-and-pinion steering". Tvirtą suvirintą karoseriją, yra "electrocoated" apsaugai nuo rūdijimo. 4 greičių transmisija — ištepta visam laikui. Taigi, viską ką išmokome gamindami automobilius per septyniasdešimt metų — visus apgrindinius privalumus — sudėjome į kiekvieną Pinto Wagon, Runabout ir Sedan. Dėlto jis tapo Amerikoje daugiausiai parduodamas automobilis.



THE 1973 PINTO WAGON (shown with Squire Option, luggage rack, Deluxe Bumper Group and whitewall tires).

Yra 39 nauji modeliai, iš kurių galima pasirinkti

Kiekvienas 1973 Ford, Thunderbird, Torino, Mustang Maverick ir Pinto turi naujus energiją absorbuojančius buferius ir plieninius apsaugos lankus ant šoninių durų. Plieniniai diržais apjuostos "radial ply" padangos, gaunamos visiems modeliams.

FORD
FORD DIVISION

All 1973 cars must meet Federal Emissions Standards before sale. See your Ford Dealer for details

Pasižiūrėkite pas vietinį Ford Dealer, kas yra naujo '73 m.

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestuose:
metams \$22.00
pusiui metų \$12.00
trims mėnesiams \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitoje JAV vietoje:

metams \$20.00
pusiui metų \$11.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

trims mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kanadoje:

metams \$22.00
pusiui metų \$12.00
vienam mėnesiui \$3.00

Užsieniuose:

metams \$23.00
pusiui metų \$13.00
vienam mėnesiui \$3.50

Naujienuose eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100.

Pilnais rašyti pinigais Money Orderiu kartu su užsakymu.

JONAS BERTASIUS

AR AMERIKOJE YRA LIETUVIŠKŲ KOMUNISTŲ

(Tęsinys)

Kaip visi žinome, tuose kraštuose nėra pramonės būtinų žaliavų: metalų, anglies, naftos ir pagaminti gaminiai išvežami iš Rusijos, ar eksportuojami į užsienį.

daryta, įdiegta. Deja, dažnai dar daug energijos ir laiko išeikvojama tam, kas jau padaryta, patobulinta, sukurta ir išrasta, kas kitur jau seniai įdiegta ir praktiškai patikrinta, atrasti iš naujo. Žodžiu, išradinėje dviračių (Tiesa, 1972 m. rugs. 19 d., 2 psl.).

Kodėl tie įvairūs Kapsuko laborantai, inžinieriai, statytojai ir technikai šitame amžiuje ir prie dabartinio susisiekimo vis dėlto išradinėja dviračius? Juk dviratis jau seniai išrastas, patobulintas ir labai plačiai vartojamas. Aną dieną skaitėme komunistinėje spaudoje, kad patį didžiausioji Šiaulių dirbtuvėlė kas trys minutes pagamina naują dviratį. Turint galvoje, kad "tarybinėje" Lietuvoje darbininkai dabar lenktyniauja ir dirba kelioms pamainoms, tai jų dviračių gali prigiminti eibes. Kiekvienas lietuvis galėtų turėti ne po vieną, bet bent po du dviračius. Bet taip nėra. Lietuvoje dviratis yra didelės prabangos dalykas. Lietuvoje dviračių trūksta todėl, kad veik visi Lietuvoje pagaminti dviračiai siunčiami į Maskvą arba Maskvos nurodytus adresus įvairiausiose Rusijos vietose. Dviračių montuotojai gali lenktyniauti išsišiepę, pakankamai dviračių jie nepajėgs pagaminti. Trūksta dviračių ir pačiame Kapsuke. Jeigu Kapsuke būtų tiek dviračių, kiek jų buvo Marijampolėje, tai Stanaičio inžinieriams dviračių nereikėtų išradinėti.

Kapsuko automatų gamybos viršininkas kalba apie reikalą žinoti, kas dedasi geriausiose įmonėse, bet jis turi žinoti, kad Kapsuko planuotojams tai neįmanoma dalykas. Sovietų valdžia yra uždraudusi inžinieriams ir laborantams išvažiuoti į užsienius ir pasidaryti, kas pasaulyje yra naujo ir praktiško. Chicago parodon atvežti sovietų inžinieriai nustebo naujaisiomis mašinomis. Jie patarė sustabdyti Rusijoje projektuojamų mašinų gamybą ir nupirkti po kelias parodoje matytas modernias mašinas. Inžinieriai įtikinėjo sovietų valdžią, kad taip išsiųgti ir geriau. Inžinieriai buvo tikri, kad tikrai šitokiu būdu galima išvengti pakartotino dviračių išradinėjimo.

Inžinierių įsitikinimą patvirtina ir Stanaitis, Kapsuko laboratorijos viršininkas, tame pačiame straipsnyje šitaip rašydamas:

"Remdamasis mūsų įmonės patyrimu, galiu teigti, kad labai reikalingi tokie specialistai organizatoriai, kurie turėtų platų akiratį ir gerai nusimanyti ne tik apie gamybos ir darbo suorganizavimą bei valdymą, bet ir apie šiuolaikinės technikos bei technologijos pritaikymą. Todėl nerimą kelia tai, kad respublikoje dar iš viso neišspręstas darbo, gamybos ir valdymo specialistų — organizatorių ruošimo klausimas". (Ten pat).

Rusijoje išugdyti ir išmokyti gamybos organizatoriai dar prie Lenino buvo išugdyti. Antrąją kartą išsivadė Stalino čekistai. Trečiąją kartą išradinėja dviračius, nes dar ir šiandien sovietų inžinieriai neturi teisės iškelti kokios ir laisvąjį pasaulį ir pasidaryti, kokią pažangą yra padaręs mokslas ir pramonė. Rusijos inžinieriai ir toliau išradinėja dviračius, jeigu nebus pakeista komunistinė santvarka ir nebus paversti didžiausieji darbo žmonių išnaudotojai bolševikai — komunistai.

senį. Tuo būdu Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje, Šilutėje, Panevėžyje ir kitur pastatyta daug įmonių, kurios Lietuvai visai nereikalingos. Net Lietuvos miškams kirsti miškakirčiai atgabenami iš Rusijos, tuo tarpu kai Lietuvoje veikia Valstybinio darbo resursų naudojimo komitetai: Vilniuj, Kaune, Klaipėdoj, Šilutėje ir Panevėžyje, kurie verbuoja darbininkus Sibiro darbams. Apmoka ir nuykinti išlaidas ir žada didesnį atlyginimą. Tai čia ar ne rusifikacijos požymys, kuomet į Lietuvą gabena darbininkus rusus, o lietuvius stengiasi išgabenti Sibiro darbams.

Lietuvos darbininkas, įsirašęs į eilę butui gauti, turi laukti po 5-10 metų, kol gauna reikiamą butą, tuo tarpu kai okupantų atvežtiems kolonistams butai naujuose pastatuose duodami be eilės ir dargi pigesne kaina. Atvažiuosieji rusai gauna geresnius ir brangiau apmokamus darbus. Okupantoje Lietuvoje šiuo metu pristeigta daugybė rusiškų gimnazijų, vaikų darželių, o kitose vietose, kur jų mažiau, lietuviškos mokyklos veikia atskirose klasėse, kur vaikams dėsto ma rusų kalba.

Daugelis įstaigų savo raštvedybą jau veda rusų kalba.

1965 m. buvo nubausti kalėjimu ir išsiuntimu į darbo stovyklas studentų iš Lietuvos 150, Latvijos 200 ir Estijos už reiklavimą parašų savo kalba gatvių pavadinimuose.

Ar begali aiškesnis rusifikacijos skiepėjimas, kuomet Lietuvos vidurinėse mokyklose įvesta ir programa, kad Rusijos istorijai skirdami 87 val., o Lietuvai tik 12 valandų; tuo tarpu visai nekalba, kad rusiškose gimnazijose, kurių jau nemažai pristeigta, būtų nors kelios valandos skiriamos ir Lietuvos istorijai.

Sovietų Rusijoje nėra jokio socializmo, kuomet žmonės neturi kalbos, spaudos laisvės ir kada jie negali streikuoti. Tai grynas melas, kad žengiamas komunizmo link, tai yra tik valstybinio kapitalizmo žiauriausia sistema.

Tarybų Lietuvoje nėra jokių tarybų, nėra jų rinkimų, nes viską paskiria partijos vadovybė iš tokių asmenų, kurie patalkauja tik Maskvai.

Rusai, norėdami pridengti savo imperialistinių tikslų vykdymą, stengiasi žiauriausiomis priemonėmis sukelti tautos baimę, kad nors neįmanoma išsivaduoti, ir todėl iš atvažiuosiujų girdėti, kad Lietuvoje įsigali prieštardis: "lietuvi, užčiaupk liežuvį, tave valdo ruskis".

Ir tikrai, retas iš atvažiuosiujų leidžiasi savo pasakojimuose pavaizduoti tikrąjį Lietuvos gyvenimo vaizdą, dauguma laikosi

si santūriai. Kiekvienas išvažiuojantis yra įspėjamas nešnežėti T. Lietuvos.

Vienas iš komunistų partijos narių ir Lietuvos saugumo valdininkų man yra pasakęs: "Jūs nežinote, kiek mes jūsų tarpe turime šnipų. Nespėja žmogus dar sugrįžti iš Amerikos, kaip mes jau žinome, su kuo tas žmogus kalbėjosi ir apie ką kalbėjo".

Buvau visai tikras, kad mano artimas giminaitis, kuris pas mane viešėjo 2 mėnesius, ant keturių akių bus visai atviras, bet priešingai; visą laiką tik vaiką gyry: visko turim, visko pilna, viskas gerai.

Bet kuomet užpykęs, pradėdavau jam pasakoti jo paties išgyventas ir patirtas skriaudas, greta kalėjimo neteko viso turėto turto, tai imdavo verti, bet nepareikšdavo jokio skundo. Kuomet nueidavome į universalinę krautuvę, tai negalima būdavo išvesti, nes visko reikia, tik nupirkti. Kartą pamatė bulvėms skusti peiliukus, tai su tokiais džiugusiu čiuopo tris peiliukus ir labai jau prašė jam juos nupirkti.

Dabar aiškėja, kodėl Sovietų prekybos delegacija čia Amerikoje susitarė su firmomis, kurios už 55 milijonus dolerių pastatys S. Sąjungoje 5 fabrikus, kurie gamins samovarus, puodus, šaukštus, šakutes ir t.t.

Anksčiau teko girdėti, kad nekuriuose S. Sąjungos vietose valgyklose neduoda šaukštų ir šakutių: kiekvienas ateidamas į valgyklą turi atsinešti ir savas priemones, nes jos esančios iš valgyklų labai vagiamos. Sunku buvo tam patikėti, bet dabar aiškėja priežastys.

1971.III.18 d. The Daily World — komunistų partijos organas rašo: "Daleisti neribotą emigraciją iš S. Sąjungos, būtų pražtingas socializmo statybai". Ar tai tas nelidija, kad S. S. yra kalėjimas. Tai reikiška, kad "tarybinis socializmas" yra statomas tik kalinių pagalba. Jeigu kalėjimo užraktai būtų nuimti, tai didžiulia kalinių išbėgtų ir komunizmui būtų galas.

Dabar skaitome spaudoje, kad S. Sąjunga ėmė varžyti žydų emigraciją, apdedant tūkstantais dolerių, norint gauti leidimus išvažiuoti. Reikia, esą, apmokėti mokesčius už įsigytą išsimokštinimą. Tai vis nauji išvažiuojamų sunkumai, kurių nėra viena kita valstybė nevartoja.

Visi lietuviai savo laiką mėtė ir žino, su koku entuziazmu žydai pasitiko įvygiuojančią rusų kariuomenę 1940 metais, o dabar tie patys žydai stengiasi nuo to socializmo pabėgti.

Akivaizdoje to visko, ką okupuotos Lietuvos gyventojai yra išgyvenę: deportacijas, žudynius, terorą, rusifikaciją, kultū-

rinį ir pilietinių laisvių atėmimą, naujo spaudos draudimo įvedimą, ir t. t. Bimbaui su Jokubka visa tai tebėra tobula ir gera. Būna net, kad iki drebulio susijaudina, jei Amerikos lietuvių spaudoje iškeliamos komunistinės ir Didžiarisijos imperializmo daromos skriaudos lietuvių tautai. Jų skaitoma, kad tai esą Lietuvos ir gimtojo krašto nuosavos tėvynės šmeižtas.

Laisvės Lietuvai

Sovietinė spauda nuolat kartoja, kad SSSR vadovaujasi visų tautų laisvės ir lygyteišikumo idealais, smerkia visų formų imperializmą bei kolonializmą, kad ji kovojo ir kovos visais laikais prieš imperializmą už visiską kolonializmo likvidavimą, kad tuo būdu būtų įvykdyta Jungtinių Tautų deklaracija dėl nepriklausomybės suteikimo visoms tautomis ir kolonijų šalims.

Tačiau tikrumoje koks tai brutalus melas propagandos tikslams. Tuo tarpu tikrumoje SSSR ir toliau nori pasilikti vienintelę didžiausią kolonialinę valstybę pasaulyje.

Savo laikui K. Marksas rašė: "Si rūsti, atsilikusi aziatinė imperija galėtų būti sudrausta tik tada, atstatant Lenkijos ir Lietuvos valstybes demokratiniams pagrindais".

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

LITUANUS, anglų kalba leidžiamas bernardinis žurnalas 1972 metų Nr. 2; 80 puslapių, dail. V. Virkaus apipavidalinta aplanka. Turinys: Du editorialai Stasio Vardžio ir iš N. Y. Times. Valdis Zeps: Studija apie latvių poeziją; Gordon Ford: Kai kurios pastabos apie Simono Vaišnorą "Žemėnaga Teologika" arba Margarita Theologica "Teologijos perlas" iš 1600 metų. To paties autoriaus: Kai kurios pastabos dėl Jono Kruopo 1947 metų leidinio apie Martyno Mažvydo 1547 metų Katekizmą; Albert J. Cantons: Tikybos persekiojimas Lietuvoje — Sovietų stilius; Kun. Juozas Debskis apsigynimo kalba sovietų teisme; Alodono Zailskaitės: Ketvirtoji tarptautinė lietuvių šokių šventė; Jurgio Jankaus: Kiniečių dubenis (The China Bowl); Rolfs Ekmanis: Imanto Ziedonio knygos Kurzemite apžvalga ir Velia Ruke — Draving leidinio Donum Balticum recenzija.

Šis Lituanus numeris labai rekomenduotinas lietuviams patiemis įsigyti ir lietuvių draugams kitataučiams įteikti.

SKAITYKITE IR PARAGING

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

NOVOS PAKRANTĖS

DR. ANTANAS J. GUSENAS

30

Krikščioniškos eros pradžioje buvo net tikėjimo kankinių, bet kai tikėjimas paplito ir tikinčiųjų skaičius padidėjo, tai dvasiškai įgavo didelės pasaulietiškos valdžios. Jie buvo raštingi, prieidavo prie krašto valdovų, padėdavo jiems valdyti ir dar stipriau įsigalėdavo. Buvo laikotarpis, kai valdovai valdydavo net popiežius. Vienu metu pietų Europoje buvo net trys popiežiai. Kiekvienas galingesnis valdovas turėdavo savo popiežių. Bet tokia nelemta būklė tęsėsi neilgai. Italai susitarė ir išrinko savo popiežių, kuris gyveno Romoje. Laikui bėgant Romos popiežius ir jo įpėdiniai ir vėl buvo laikomi tikrais popiežiais.

Visi šie bažnytinio gyvenimo reiškiniai rodo, kad ne viskas buvo gerai tvarkoma. Labai didelis dėmesys buvo kreipiamas į pinigų. Kartais piniginiai reikalai atrodė svarbesni negu dvasiniai žmonių reikalai. Tokios nelemtos suirutės metu galvą pakėlė vienuolis Martynas Liuteris. 1517 metais jis surašė visus iš Romos einančius neregimus, pasiskaitė prieš juos ir prikalė prie Wittenbergo bažnyčios durų. Jis protestavo prieš nuostatą, kuris leido dvasiškams paimti nurodytą pinigų sumą ir aleisti padaryti nusidėjimus. Liuteris surašė 95 tezes, bet nuodėmių atleidimas pinigais buvo pats svarbiausias. Tuo metu Liuteris vietas universitete dėstė teologiją. Dominikonams buvo įsakta ištiirti, ar kartais Liuteris nededa pagrindų naujai erezijai. Dominikonai tardė Liuterį, bet atstatyti jo į gerą kelią jie nepajėgė. Popiežiaus finansinius reikalus tuo metu tvarkė žmogus pareiškė, kad Liuterio tezes gali smarkiai pakenkti bažnyčios finansams. Tuometinis popiežiaus nucijus Kajetonas pakvietė Liuterį debatams

Augsburge. Kajetonas buvo pats geriausias Vatikano pozicijos gynėjas. Įvyko debatai, bet ir nuncijui Kajetonui nepavyko įtikinti Liuterio.

Tada Kajetonas kreipėsi į Saksonijos kunigaikštį, prašydamas nubausti Liuterį. Jeigu kunigaikštis bet kokiais sumetimais nenorėtų Liuterio nubausti, tai tada nuncijus prašė atiduoti Liuterį Romai, kuri nukėsianti su juo susidoroti. Saksonijos kunigaikštis nutarė pirmą atsilaukti universiteto profesorių, ką jie patars. Jeigu jie patartų to paties universiteto profesorių bausti, tai jis gal ir nubaustų, bet jeigu jie tokiu būdu nepatartų, tai jis tada jo nebais. Popiežiaus nuncijus nustebo, kai patyrė, kad visas universiteto teologijos fakultetas pritarė Liuteriui. Jie pritarė Liuterio paskelbtoms tezėms.

Bluviškiuose nuo senų laikų gyveno liuteronys labai gerai visas šias smulkmenas buvo įsikėlę ir galvą. Jie niekad apie jas niekam nepasakoję, bet jeigu jau kilėdavo kokios kalbos, tai jie, nežinodami į knygas galėdavo pasakyti ne tiksliai datas, bet ir vietas, kur patys svarbiausieji debatai vyko. Buvo ir tokių senų ūkininkų, kurie žinojo, ką popiežiaus nuncijus pasakė, ir ką Liuteris jam atsakė. Turiu pasakyti, kad kalbos apie įvykius ir ginčus, vykusius prieš keturius šimtus metų lietuviškame kaime buvo gyvos. Turiu dar pridėti, kad jos turėjo įtakos ir kitus bluviškių ūkininkus. Jos dar labiau pagyvėjo, kai dingio Šaltinio duoti zuperio maišai.

Mano tėvas, pabuvęs metus kalėjime ir turėjęs progos dar kartą išsikalbėti su nuteistais ūkininkais, dar labiau gerbė. Jie buvo ne tik geri kaimynai, bet jie ir kalėjime mokėjo vyriškai laikytis. Jeigu tėvas iš viso nebūtų pradėjęs abejoti bažnytine organizacija, tai jis, ko gero, būtų tapęs liuteronu. Jis gerbė visus kitaip tikintius bluviškių lietuvius. Jis net turėjo drąsos pasakyti, kad jie teisingesni, negu mūsų dauguma. Jie

žino, ką tiki, sakydavo jis, o mes tikėjimą paveldėjome, bet jo nesuprantame. Ne vieną kartą buvo jam pasiūlyta tapti liuteronu, bet jis nedrįso pereiti į kitą tikybę organizaciją. Pagalvodavo, paklaipydavo galvą ir pasakydavo — Neverta...

Lietuviai liuteronai ir lietuviai katalikai labai gražiai bluviškiuose sugyveno. Bluviškiuose didelę daugumą sudarė katalikai, o liuteronų buvo tikrai kelios šeimos. Kai prasidėjo kova prieš caro valdžią, tai kiekvienas liuteronas noriai prie jos prisidėjo, o katalikai ne visi pritarė. Pradžioje daugelis abejojo ir laikėsi gana nuosaikių. Pačiame kovos įkarštyje didelę daugumą pritarė, o vėliau, kai revoliucinė banga pradėjo atslūgti, tai tas abejotinas elementas labai greitai pasitraukė.

Kiek tai lietė mane, tai su greta gyvenusiais kaimynais Kromais, Freinurmiais, Ritenbergeriais labai gražiai sugyvenau. Su jais ne tik tebes, bet ir mano motiną gražiai sugyveno. Mes skaitėmės katalikais, o čia išvardyti mūsų kaimynai buvo liuteronai, bet niekad mūsų tarpe nebuvo jokios neapykantos arba nepasitikėjimo. Mano tėvas su visais jais gražiai sugyveno, o kai reikėjo prieš rusų valdžią atsisaukumus platinti, tai esu tikras, kad visi su juo bendradarbiavo.

Man nebuvo jokios abejonės, kad mano tėvas turėjo ryšius su to meto revoliucionieriais. Aš nežinau, koki tie ryšiai buvo ir kaip jis su jais susizindavo. Aš buvau visai mažas, man jis nieko nesakydavo, bet aš sprėdavau pagal nugirstą vieną kitą žodį, pagal atsisveikinimus, pagal rankos paspaudimą ir susitarimą susitikti sekantį kartą.

Mano atmintyje yra likęs Jono Jablonskio dažnas atsilankymas. Ypač man, atsimenu, kisdavo į akį jo noras išklausi net žmones, kurie į betkoki reikalą būdavo įveltį. Jis nesitenkindavo, ką jis patirdavo iš mano tėvo arba Kromo, bet jis būtinai ieškodavo būdų

susitikti ir išklausi net, kaip tas visas konfliktas vykdavo. Jam neuztekdavo žinoti, kas įvyko, jis būtinai norėdavo žinoti, kaip įvyko. Jis nesitenkino tėvo pasakojimu. Jis norėdavo susitikti su žmogum, kuris vedė ginčą ar pasikalbėjimą. Atsimenu, kad jis apklaušinėdavo kiekvieną, kuriam būdavo pasiūdomos graždanka spausdintos knygos. Jam reikėjo pasakyti, kaip tas pasiūlymas būdavo padarytas, kokiais žodžiais. O vėliau jam reikėdavo pakartoti kiekvieną atsakymą. Reikėdavo pasakyti ne tik žodis žodin, bet reikėdavo pakartoti ir atsakymo toną.

Mano tėvas vėliau išsikalbėdavo su vyrais ir mokerimis, kurias Jonas Jablonskis apklausiendavo. Jis gerbė Rygiškių Joną, bet jiems buvo neaišku, kuriam galui jam būdavo reikalingas kiekvienas atsakymas ir net atsakymo tonas. Pradžioje jiems atrodėdavo, kad toks apklausiendimas būdavo visai nereikalingas, bet vėliau su tuo atklatumu apsiporto ir noriai jam pasikalbėjimus pakartodavo.

Be Jono Jablonskio, pas mus, atsimenu, dažnai užeidavo Kasakaitukas iš Butkiškių. Neatsimenu, ką jėdu su tėvu kalbėdavo, bet aš žinau, kad Kasakaitukas turėjo grupę jaunų vyrų, kurie glaudžiai bendradarbiaudavo su žmonėmis, kurie kirsdavo caro žandarams smūgius. Nenoriu eiti į smulkmenas, kurių nežinau. Manęs ir Kasakaitukas vengė. Buvau jaunas berniukas. Jiems nebuvo jokio išrokavimo kalbėtis tokiais reikalais, apie kuriuos pašaliniai žmonės mažiausiai turėtų žinoti.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Kežiadi: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, sekmadienį, uždarytas.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -
KRIAUCELIUNAITĖ
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670
Neatsiliepia — skambinti
471-0225
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 8 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir šešta-
dienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2080
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligo
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį
ir penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE". — ITIRI GERIAUSIA
PASISEKIMA BIZNYJE

CICERO

**Kimbaras apie Chicagos
Skerskelį**

Pasikalbėjime su Citero
laikraščio Cicero Life atstovu
miesto klerkas John Kimbar-
kas pasakė, kad visos kalbos
apie kada, kur ir kaip bus sta-
tomas greitkelis (Crosstown)
skersai Chicagos miestą, tebė-
ra vien paskalos ir gandai, nes
dėl tokio kelio planuotojai nie-
ko panašaus nėra pranešę.

"Aš jums dažnai sakiau ir
sakysiu", kalbėjo p. Kimbar-
kas, "kai tik gausime žinią,
kur toks kelias planuojamas
statyti, aš apie tai tuojau pra-
nešiu savo rezidentams vieša-
me susirinkime... Mes tikime,
meldžiame ir laukiame atsa-
kymo iš Crosstown Associate
dėl to kelio linijos. Pas mane
atėję žmonės kalbėjo, kad ir
gubernatorius yra prieš Skers-
kelį (Crosstown), bet jie taip



JOHN KIMBARAS,
vyriausias Cicero miesto pareigūnas

pat pastebėjo, kad po lapkri-
čio rinkimų jis vėl gali pakeis-
ti savo nuomonę...

"Aš tai šitaip negaliu. Aš tu-
riau apsvaistyti iš visų pusių,
kaip toks (kelias) palieštų mū-
sų miestą ir mūsų žmones, ir
kur, kada bei ką mes galėsime
padaryti". Ta proga Kimbar-
kas pasirašė laišką gubernato-
riui, kad neduotų jokios para-
mos Crosstown tikslams.

GRADINSKAS
1973 METU
TELEVIZIJOS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandos
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUZASKU
GELES VISOMIS PROGOMS
SEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Prieš apdovano-
jimą KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. Walbrook 5-8063

MOVING
Apdovanojimas perkraustymams
iš įvairių atstovų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadi-
nio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonai: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

POEZIJOS VEIKALAI
Poetizacija — kaip pavasaris, kuris pradėjo pro turpstantį sniegą liepa
azdynu išskleisti mažutį, deimantų spindulį žiedą, apkauso medžių šakas
arginais, kaip konfetėmis ir pamazu įveda į gamtos vandenį ir garsų ste-
oukiaus. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenose gausiai savojoje
juokauja ir verkią poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių
gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:
1. J. Augustaitis — Vaizdai, ZVAIGZDŲ TOS NAKTYS. Didelio for-
mato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos
iššiuosio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Butky Juze, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilų rinktinė, 168
psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI — LIUDI. Lyrikos eilės, 106 psl. \$2.00
6. Anatolijus Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENYBĖ. Eilėtuotų pasakojimų apie
išvinttas lietuviškas senovės laikas; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko
Anykščių Šilės, vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$2.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėtuotų kūrinių
rinktinė, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJAI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00
17. Jonas Valaitis, SENOVO LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai
rinktinė, 45 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ir kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujien-
ose arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

žmona. Tauragės klubo stalas
su B. Sebastijonu ir žmona ir
kiti.

Matėsi daugybės malonių ir
linksmybių, mezgėsi drau-
giškos kalbos su atnaujintomis
pažintimis. Svečiai vaišinosi
prie geriausiu maistu gausiai
apkrūtytų stalų, kurie buvo pa-
puošti puikiomis gyvomis gėlė-
mis.

Girdėjosi kalbant, kad Brigh-
ton Parko Lietuvių Namų Sa-
vinių draugijos istorijoje tai
pirmas toks puikus balis. Po-
nai Rumšai padėjo daug rūpes-
čio ir darbo kol suruošė tokį
pasigėrėtiną rengimą. Nuo-
širdi padėka užtarnautai pri-
klauso jiems.

Balis Pakšto orkestras grojo
linksmaus šokių melodijas ir sa-
lėje esantieji pritarė dainomis.
Atrodė, kad linksmybės ne-
tilps salėje. Pagaliau salėje
kabančio ir sargo pareigas ci-
nanco laikrodžio ranka rodė
jau antrą valandą ryto. Publi-
ka lyg nenoromis skirstėsi į
savo šeimos židinius dalindami
pergyventais malonumais bei
džiaugsmais.

Stasys Paltaba

Našlių klubo veikla

Našlių klubo piknikas labai
gerai pavyko. O. Bruzgulienės
sode atsilankė tiek daug gražių
svečių į mūsų išvažiavimą, kad
komisija — Mary Neberieze, An-
na Condux ir Sofija Petrošius,
kurios rūpinosi šio pikniko pa-
sisekimu, labai džiaugėsi. Oras
buvo tikrai šiltas ir saulėtas. Vi-
są dieną dainelę Našlių klubo
darbininkai be poilsio valandė-
lės nuolat patarnavo svečiams
prie bufeto. Moterys ir vyrai
nespėjo skubėdami patarnauti,
linksmai kalbėjo ir su svečiais
juokavo.

Virtuvėje irgi buvo didelė
spūstis, nes našliukės moka ge-
rai pagaminti lietuvišką maistą.
Nuolatine, skanių pampušų ke-
pėja Mary Marazienė su pagalbi-
ninkėmis ir pečiaus kurstytoja
K. Kriščiūnu išraudonavę vos tik
spėjo kepti, nes svečiai norėjo
gauti tų skanių pampušų para-
gauti.

Jurgio Joniko kapela nepaprastai
ganziai grojo. Gražu buvo
žūrėti, kaip jaunimas ir senimas
smarkiai šoko, linksmai vaišino-
si. Daug naujų pažinčių, daug
juoko, pasikalbėjimų ir linksmu-
mo.

Apie pavakare laimės šulinį
vykusiai pravedė Anna Condux.
Gaila, kad Janulienės dovanota
kanarėlė iš narvelio pabėgo ir tos
laimės nei vienas neteko.

Pirminė M. Neberiezenė
ganziai kalbėjo, dėkodama taip
gausiai atsilankusiems svečiams
ir viešioms už paramą Naš-
lių klubo.

Piknikas pasibaigė kai atėjo
perkūnelis su žaibais ir smarkiu
lietumi.

Koresp.

Žagariečių Klubas

Po dviejų vasaros atostogų
mėnesių turėjome susirinkimą
rugšėjo 24 d. 1 val. p. p., Holly-

ood salėje, 2417 W. 43 St. Visi
nariai ir norintieji įsirašyti į
klubą buvo įrašyti. Buvo daug
reikalų apsvaistyti. Piknikų ko-
misija pranešė apie du piknikus.
Buvo malonu išgirsti apie gautą
pelną, kuris įplaukė į klubo kasą.
Rugšėjo 20 d. piknike viena
ponia pamiršo foto aparatą. Jis
yra pas klubo pirm. P. Masilonį,
tel. LU 5-5611.

Gaila, kad serga du klubo na-
riai. Tai korespondentas Anta-
nas Jusas ir Julius Klimas, pa-
rengimų komisijos narys. Na-
riai prašomi sergančius aplan-
kyti. Jiems bus smagiau, kad
sveikieji jų nepamiršo. Gyven-
kim visi vienybėje ir dirbkim klubo
bei visų lietuvių naudai.

Povilas Masilonis, pirm.

LIETUVIAI OLIMPINIUSE ŽAIDIMUOSE

Praeitą savaitę Chicagos
dienraščiuose buvo išspausdin-
ti trijų lietuvių laišukai dėl Pa-
saulinės olimpiados. A. K. Kaz-
lauskas Chicago Tribune dien-
raštyje nurodo, kad mažiaus-
iajai 4 aukso medaliai buvo
pralaimėti dėl amerikiečių
olimpinės grupės administra-
torių ir trenerių neapdairumo
bei nestropumo. Krepsinio per-
galę užskaityta sovietams dėl
komandos vadovų nepakanka-
mo agresyvumo ginti savus in-
teresus. Ed. Bubnys atkreipia
Chicagos Today skaitytojų dė-
mesį į disorganizaciją ir kai
kurių žaidėjų aroganciją, pra-
silenkiančią su olimpine dvasia.
Pageidaujama, kad šie
dalykai nepasikartotų 1967 m.
Olimpiadoje Montreale miesto.

Vieną iš gražiausių laiškų
parašė Virginija Markevičiūtė
iš East Chicago, Indiana. Chi-
cago Today redaktorius jį pa-
vadino "Wants Lithuania in
Olympics". V. Markevičiūtė
rašo: "Aš manau yra neteisinga,
kad komunistų okupuotiems
kraštams kraštams neleidžiama
dalyvauti arba atstovauti Olim-
piadoje. Aš esu 15 metų čia gi-
musi lietuvių ir gerai žinau,
kaip yra skaudu matyti, kad
tavo kraštas nėra atstovauja-
mas. Aš padarau išvadą, kad
jis nėra laisvas, kad jis nėra
laisvas, kad jis kontroliuoja-
mas komunistinės valdžios.
Betgi Olimpiniai žaidimai nėra
politiniai. Tai yra įvykis,
kuriam visai kraštai dalyvauja,
nežiūrint kokią valdžią jie tu-
ri. Taigi kodėl pasaulio lietu-
viai negalėtų susiorganizuoti
Olimpinį vienetą ir dalyvauti
Olimpiniuose žaidimuose?"

Lietuvių priežodis sako, kad
žodis kalnus pajudina. Taipgi
tokie laišukai.

"NAUJENAS" DAVIA VISŲ
SROVIŲ ŽMONES, DARBININKAI,
KAI, BIZNIERIAI, PROFESIO-
NALAI, DVASININKAI, VALS-
TYBININKAI, MOKSLININKAI,
JIE ŽINO, KAD "NAUJENOS"
PADUODA TEISINGIAUSIAS
ZINIAS IR GERIAUSIUS
RASTUS.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Kad nuoširdžiai kariautume už tikėjimą, vieną kartą paduotą šven-
tiems. Judo 3.

Mūsų geroji tikėjimo kova susideda daugiausia iš apgynimo Dievo Žo-
džio ir jo pobūdžio. Tokia kova reikalauja mūsų kovoti už tiesą nežiūrint
to, kiek tai mums kaštuotų ir, kiek būtų ant mūsų užpuolančiųjų: kovojama
prie klaidingus tikėjimus ir žmonių teorijas, kuriomis jie iškreipia gerąją
didios linksmybės naujieną, kurią apsaugė mūsų Viešpatys ir jo Apaštalai
ir, kuri žinia, Dievui dėkui, dar pasiekė visus žmones. Kitą vietą Apaštalas
vėl pasakė: "Esu pastatytas tiesos apgynimui". Tiesa yra Dievo ir Kris-
taus atstovu, todėl ji yra mūsų taisyklė; būdami tikrais kareiviais, turime
ginti savo taisyklę iki mirties.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne
kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kris-
taus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje
knyguteje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei
parašysite tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago,
Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-4
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-8
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS CIENA
IR NAKTI
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1005
PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3318 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1133-1139
STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GARSINKITES NAUJENOSE
5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, SEPTEMBER 25, 1972



Senatoriaus McGovern žmona parodo korespondentams savo anūkus.
Kairėje septynių savaičių Kevin Mead, dešinėje, penkių mėnesių
Matthew Rowan.

Lietuvos tikintieji šaukiasi pagalbos

Lietuvoje persekiojamas tikėjimas. Tikintieji už bažnyčias privalo mokėti labai didelius mokesčius.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos rėmėjai pagalbsti bažnyčioms Lietuvoje.

Nariai aukoja nemažiau 5 dol. metams, amžinieji — 100 dol. ir metenatai — 1000 dol. Įrašant mirusius, aukojama 25 dol. Už visus narius daug meldžiamasi ir aukojama Sv. Mišių.

Kviečiame visus įsijungti į Religinės Šalpos rėmėjus. Rašyti ir auks siųsti Religinės Šalpos Rėmėjų Vyriausiajai Valdybai, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. Rėmėjų skyriuose — aukos įteikiamos jų valdyboms.

Religinės Šalpos Rėmėjų
Vyriausioji Valdyba

RŪTA ATSVENTĖ SAVO PIRMAJĄ DEŠIMTMETĮ



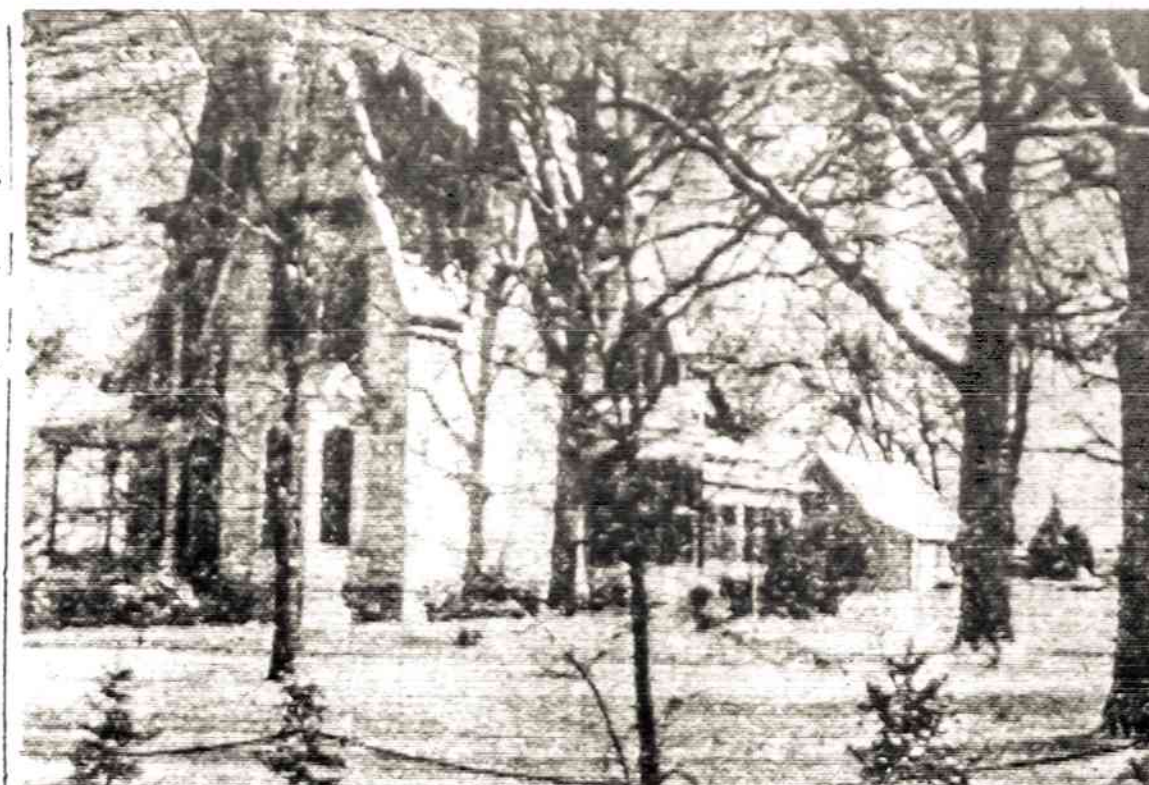
RŪTA BAUFELDAITĖ

Praciusią savaitę iš Vakarų Vokietijos grįžo Birutė ir Jonas Baufeldai. Ten jie praleido vasaros atostogas, užtrukdami apie porą mėnesių. Pirmiausia trumpai sustoję Fuldoje, kur gyvena Jono brolis. Dar pasimatė ir su kitomis savo giminėmis. Ilgiausiai pagy-

veno vietovėje, kur reziduoja vyskupas Antanas Deksnys. Aplankė jį ir vėliau džiaugėsi, kad ir Jo Ekselencija apsilankė jų namuose, ir buvo progos iš jo išgirsti apie V. Vokietijoje gyvenančių lietuvių tautinę religinę padėtį ir jų kultūrinę veiklą. Toks kilnus vyksupo elgesys ir jodaruotė tarp tenyksių lietuvių padarė malonų įspūdį ir paliko neišdildomą prisiminimą.

Teko ir su daugiau ten gyvenančių lietuvių veikėjų susitikti ir pabendrauti. Kiek užgaiso klinikose, nuodugniai patikrinami savo sveikatą, nes po įvykusios automobilio nelaimės vis dar nesijautė gerai. O kaip buvo numatę savo sveikatos patikrinimą Rochesterio klinikose, negalėjo atlikti dėl laiko ir vietos stokos.

Grįždami jie parvežė ir daug gražių dovanų savo dukrai Rūtai, kuri kaip tik liepos 23-ą dieną atšventė savo amžiaus pirmąjį dešimtmetį. Ji tą savo amžiaus sukaktį paminėjo šau-



Dailininko Vl. Vaitiekūno namas, kuriame vyksta jo meno darbų paroda. Namai stovi Chicago priemiestyje, Willow Springs miestelyje, 112 Carlton ve. Namą 1872 metais statė inž. H. Dietrich. Paroda atidaryma spalio 1 d., 1 val. p. p. Ji tęsis iki spalio 9 d. Lankymo valandos nuo 11-tos iki 6 val. vak. Parodos metu galima apžiūrėti ir namus.

niai tuo laiku savo močiutes lankauskiens globoje. Rūta auga susipratusi ir veikli lietuvaite. Ji gabiai mokosi, lanko ir Donelaičio lituanistinę mokyklą. Mėgsta tautinius lietuviškus šokus ir džiaugiasi, kad galėjo šokti ir tautinių šokių šventėje ir turėjo progos net pamatyti J. A. Valstybių prezidento Niksono žmoną Patriciją, kuri pagerbė šį festivalį savo atsilankymu ir net jį atidarė tardama žodį.

Be to, Rūta lanko ir Jaunučių Puodžiūno baletą studiją. Mokytojų teigimu, ji gerai šoka ir noriai mokosi. Ir dabar, praleidusi vasaros atostogas, su dideliu uolumu pradeda mokyklų lankymą. Ji labai gerai kalba lietuviškai, nes tai yra jos gimtoji kalba, kurią ji išmoko pirmą, nei anglų kalbą. Jos tėvai, Birutė ir Jonas Baufeldai su ja ir apskritai, šeimos tarpe kalba tik lietuviškai. Linkėtina Rūtai ir antrąjį dešimtmetį pradėjus būti ir toliau tokia gera, susipratusia ir veiklia lietuvaite. A. VIL.

Apnuodyta ežero žuvis
Keturių paežerės valstijų — Illinoiso, Indianos, Michigano ir Wisconsinio vandens švaros kontrolės atstovų konferencijoje Chicagoje pranešta, kad Michigano ežero vanduo yra tiek chemikalais užterštas, kad ir žuvis jais yra apsinuodijusi. Labiausiai pramonėje vartojamas chemikalas, vadinamas Polychlorinated biphenils, trumpai PCB, randamas lašioje (Coho salmon) tokia me kiekyje, kad viršija leidžiamą normą ir gali būti uždrausta valgyti.

Pramonė vartoja apie 50 įvairių PCB rūšių. To PCB chemikalas yra leidžiama būti ne daugiau kaip 5 dalys milijone dalių vandens, o kai kuriose žuvyse to PCB randama net iki 30.

Tikrinant Michigano ežerą vandenį nustatyta, kad plieno įmonės Chicagoje ir Waukegane yra visais metais atsilikusios nuo federaliniai nustatytos vandens švarinimo programos įvykdymo.

Baltieji boikotuoja Gage Parko mokyklą

Baltieji mokiniai jau dvi savaites boikotuoja Gage Parko aukšt. mokyklą. Chicago švietimo taryba pasiūlė kai kuriuos baltuosius šios mokyklos mokinius perkelti į naujai pastatytą aukšt. mokyklą prie Archer ir Pulaski Ave., o į Gage Parko mokyklą dar atkelti juoduosius. Bet baltųjų tėvai reikalauja, kad apie 600 juodųjų būtų iš Gage Parko mokyklos iškelti į grynai juodųjų High School Engelwoode.

TRUMPAI

— Tėvynės Mylėtojų D-jos Seimas įvyks lapkričio 12 d. Sandaros patalpose, 840 W. 33 St., Chicago, Ill.

— Amerikos Lietuvių Tarybos Elizabeth, N. J., skyriaus

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Maisto prezervatyvai kaip vėžio sukėlėjai

Valdiškas vėžio ligų tyrinėtojas Dr. William Lizinski, po ilgesnių tyrinėjimų, paskelbė savo įtarimą, kad cigarečių dūmas ir kai kurie chemikalai mėsai ir žuvims nuo gedimo apsaugoti bei spalvai pagerinti, susikombinuoję ir karcinogenai, kitais žodžiais ir vėžio sukėlėjai. Vienas labiausiai maistui apsaugoti vartojamas prezervatyvas yra nitratai.



Dailininko Vl. Vaitiekūno "Svajonė"

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

TEN UNITS — 8 single units, 2 efficiencies. 2 car garage. Very clean. Plenty of parking. Air cond. and TV in each unit.
\$89,000

COUNTY WIDE
REALTY COMPANY
537-0137 541-4990

20 metų sukaktuvės ir Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 30 d. 7 v. v. Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St. Dalyvaus Alto pirm. Dr. K. Bobelis ir vicepirm. T. Blinstrubas. Programai pakviesta sol. Aldona Stempuzienė iš Clevelando.

— Nijolė Baronienė, Juozas Lašinskas, Irena Markauskienė, Sofija Palionienė, Irena Prancevičienė, Elena Račkauskienė ir Nijolė Skopienė išrinkti į Cicero šv. Antano parapijos lituanistikos mokyklos Tėvų Komitetą. Revizijos komisijai išrinktos: Aleksandra Barkauskienė, Nėta Gabalienė ir Valerija Norikienė.

— Jonas Bagdonavičius ir Vacys Garbonkus su žmona iš Hot Springs, Ark. lankėsi Chicagoje.

— Mary Kloris iš Marquette Parko apylinkės pakviesta vadovauti naujam Student Affairs skyriui prie Illinois švietimo vadovybės. Skyriui pavesta spręsti esamus ir būsimus santykius tarp mokytojų ir mokinių, taip pat numatyta auklėiui linkmę moderniuose laikuose. M. Kloris yra baigusi Marijos aukšt. mokyklą, gavusi socialinių mokslų Master laipsnį Sangamon State u-te, taip pat studijavusi ir gavusi žurnalistikos bei Anglų k. diplomus Northern Illinois universitete. Baigusi mokslus, ji tarnavo Illinois švietimo superintendente įstaigoje aukštesniojo mokslo administracijos asistente. Ji yra 22 metų amžiaus.

— Jurgis Drulis, vyresnės kartos Marquette Parko gyventojas, sirgs ilgesnį laiką šv. Kryžiaus ligoninėje, grįžo į namus, laipsniškai sveiksta ir pradeda veikti. Jis jau dalyvavo Marquette Parko lietuvių parapijos šv. Vardo draugijos piknike su būriu draugų.

— Donna ir Antanas Kamm minėdami savo vedybų jubiliejų viešėjo pas sūnų David ir jo žmoną Fort Wayne, Indiana, gražiajame priemiestyje River Forest, kur David yra stockbrokeris Walston & Co. bendrovėje.

— Robert Michaels, vedėjas Bloom Advertising agentūroje, yra iškeltas į Dallas, Texas, kur jis yra paskirtas agentūros vyriausiuoju. Robertas yra sūnus Elenos Michaels — Mickeliūnas. Elena nuo pat jaunų dienų veikia lietuvių visuomenėje ir yra aktyvi narė Marquette Parko Senior Citizens klubo.

— Kazimiera Stukas minėjo gimtadienį Marquette Parko Senior Citizens draugų tarpe. Tą pačią dieną Marie Galvidis irgi ten pat minėjo savo gimtadienį.

— Praktinės politikavimo pamokas ruošia Centrinė YMCA kolegija, 211 W. Wacker Dr., Chicago, Ill. 60606. Tel. 222 — 8300. Pamokos apie politinį darbą precinktuose bus rugsėjo 26 d. spalio 3 — 10 ir 17 d. Balsavimo teisėjų paruošimo pamokos bus spalio 24 ir 31 d. Abu kursai yra nemokami. Prelegentais pakviesti žinomi teisininkai ir politikieriai. Į kursus reikia užsiregistruoti YMCA kolegijoje iš anksto. Pamokos bus Farwell salėje, 19 So. LaSalle St., 6 — 9 val. vak.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4045 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5998

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOIOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIŠIAMS MENESINIAMS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

38-TRA IR ROCKWELL, 5 kambarių medinis su pilnu rūšių \$10,000.
31-MA IR HARDING, 2 lotai ir 4 kambarių medinis namukas, \$10,900.
56-TRA IR MOZART, 4 mieg. mūrinis su rūšių. Tik \$22,000.
44-TRA IR TALMAN, 2 butų po 5 kamb. medinis, \$18,900.
43-TRA IR CAMPBELL, 2 butų po 5 kamb. mūrinis, \$23,500.
48-TRA IR KARLOW, 5 ir 6 kambarių mūrinis, \$28,000.
44-TRA IR FRANCISCO, 2 butų po 5 kamb. mūrinis, \$30,000.
LEMONTE, lotas ir 3 mieg. naujai statomas namas.
32-RA IR HALSTED, restoranas su 6 kambarių butu, \$390 pajamų ir mėn. BIZNIO LOTAS, B-1 zona, 50x150', prie 95-tos ir Roberts Rd.
Butų nuomavimas, įvairūs draudimai

BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5551

SAVININKAS PARDUODA 5 kambarių namą su kilimais, oro vėsinimu, garo šiluma Mt. Greenwood apyl. arti mokyklų, bažnyčios, susisiekimo.
50x125 sklypas, \$26,000.
Tel. BE 8-0249

SAVININKAS PARDUODA 6 KAMBARIŲ 12 METŲ SENUO BUNGALOW ant pusantro sklypo.
4131 So. MAPLEWOOD
Tel. 254-5678

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE., CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9322

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 264-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4445 So. ASHLAND AVE.
LA 2-5775
(Currency Exchange įstaiga)
Piguje automobilį draudimai.

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sažiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJENOS". — TURI GERIAUSIA PASEKIMĄ BIZNIEJE

ŽINGSNIS Į GEROVĘ
6 KAMBARIŲ graži mūro rezidencija arti 72-tos ir Kedzie. Platus lotas. Garažas, iškelti vamzdžiai, Alumin. langai. Ceramic vonia ir atskiras toiletas. Privatus saulėtas balkonas. Savininkas greit apieis puikų namą už \$23,600.

MODERNIAI pertvarkytas 2 butų po 6 kambarius mūro namas arti Marquette Rd. ir Kedzie. Naujas garo šildymas. Mūro garažas. Platus lotas. Vertas jūsų sprendimo. — \$31,500.
13 BUTŲ MŪRO NAMAS. Puikūs butai duoda \$20,000 nuomos. Naujas garo šildymas. Sausas beismantas. Kaina 6 metų pajamos.

RIMTAI PONIATŲ gyventi prie brangaus parko. Tai naujas objektas per rimti grožio salona iš geru rankų. Stilingas 2 aukšto mūras — pirmam aukšte liuksus beauty shop, vonia ir du kambariai, o antrame aukšte puošnus butas gyventi. \$37,000.
LIUKSUS MODERNUS beveik naujas 5½ kambarių mūras. Sausas, įrengtas beismantas, air-cond., karpetai, alumin. langai, betio, garažas. Marquette Parke. \$25,000.

MODERNUS NAUJAS 2 butų mūras Marquette Parke, 2 auto garažas. Ceramic vonios. Apsaugotas beismantas, 3 garo šildymai. Alumin. langai. Tuoji galima matyti. \$38,300.
PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke prie mokyklos. Kaina rimtam pardavimui.
8 KAMBARIŲ 1½ aukšto 16 metų mūras, 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garažas, Arti 85-tos ir Kedzie. \$32,000.

2 AUKŠTO 2 BUTŲ NAMAS, platus lotas. Garažas, Arti mūsu. — \$22,000.
10 BUTŲ MŪRAS, apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200
6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma garu, 1½ auto garažas. Marquette Parke. \$21,900.
GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šiluma garu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$87,500.
4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma garu, alumin. langai, 3 automobilio garažas. Tik \$52,000.
2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šiluma garu, alumin. langai, 2 auto garažas. Tik \$27,900.
GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanitės, naujas šildymas garu, 2 auto garažas. \$36,500.

11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės pirtelės, šaldytuvai ir vėsinimo pečiai, šildymas garu, alumin. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

1½ AUKŠTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Ideali gyvenamųjų šeimoms.
12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

MŪRINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegamieji. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdažyti. 64-čia ir Sacramento. — 24,500.
5 KAMBARIŲ — 3 miegamieji, 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklypas. Garažas. Gražiai aptvirtas ir apsidintas. Namas kaip paska. 69-čia ir Bell. \$25,500.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sažiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKŠTOS KOKYBĖS KAINOS IR SAŽINGUMO NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogu dengimas. Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas. Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar AL BELEAKUS. Tel. 238-8656